

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำเพื่อใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ ในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการตามระบบการควบคุมภายใน ผสมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ เพื่อ ลดขั้นตอน ลดระยะเวลาการดำเนินงาน ยกย่องความสามารถในการสืบค้น เก็บหลักฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงพิจารณากำหนดทางเลือก การใช้ การสื่อสารแบบ Online กับ การควบคุมภายใน ภายใต้การนำทางของระบบ Google form สู่เป้าหมาย คุณภาพตามหลักเกณฑ์การควบคุมภายใน และประโยชน์สูงสุดของทางราชการ ซึ่งพัฒนาการบริหารจัดการจากแนวทาง การประเมินการควบคุมภายใน จากปีงบประมาณที่ผ่านมา

การติดตามการควบคุมภายใน เป็นการติดตามการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ถือ เป็นการบริหารแบบองค์รวม ที่ว่าด้วย การนำองค์กรของผู้บริหาร การวางแผนยุทธศาสตร์ที่นำไปใช้ได้จริง มีข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มีร่องรอยสืบค้นง่าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจและวางแผนแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งมอบผลลัพธ์ ผลผลิต ที่มีคุณภาพต่อสังคม ตามนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทั้งนี้การบริหารจัดการครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ถือเป็นการร่วมมือโดยรวมเช่นกัน นับแต่บุคลากรในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้อำนวยการกลุ่มทุกกลุ่ม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกท่าน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ต่างมุ่งยกระดับการบริหารจัดการตามเจตนารมณ์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การกำกับดูแลตนเองที่ดี ขององค์กรทุกระดับ

๑. ความทั่วไป	หน้า 3
๒. หลักการของระบบการควบคุมภายใน	หน้า 4
๓. โครงสร้างการควบคุมภายใน	หน้า 5
๔. การพัฒนาระบบการควบคุมภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	หน้า 6
๕. การควบคุมภายในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2556 Online	หน้า 8
ภาคผนวก	
ก. รหัส SMISS	หน้า 11
ข. แบบสอบถาม Online	หน้า 12
ค. แบบรายงาน	หน้า 13

ความทั่วไป

“การควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารนำมาใช้เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการ

ดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด” *

การควบคุมภายใน หรือ ระบบการควบคุมภายใน

หน้าที่ของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ภาครัฐหรือภาคเอกชน จำเป็นจะต้องดำเนินการและทำความเข้าใจ เพราะเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการทำหน้าที่ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องปฏิบัติเพื่อให้กิจการงานต่างๆ ทั้งปวงสามารถปฏิบัติได้สำเร็จลุล่วง ตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร การออกแบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด เป็นเรื่องสำคัญสำหรับองค์กร ภาครัฐที่จะต้องให้ความสำคัญและต้องจัดใหม่ขึ้น

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ.2542

ข้อ 7.5 กำหนดให้ใช้มาตรการเพื่อส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนการสร้างความ โปร่งใสและป้องกัน การทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการและรายงานผลการดำเนินการในรอบปี จึงได้กำหนดใน หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2544 ให้ หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ และถือเป็นความรับผิดชอบหลักในการที่จะต้องจัดใหม่ระบบการควบคุมที่ดี เพื่อพิทักษ์ เงินลงทุนและประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.

2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ 26 ตุลาคม 2544 และได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติราชการที่ เหมาะสมสำหรับหน่วยรับตรวจเสมอมา ปัจจุบัน กำหนดให้ สถานศึกษาเป็นหน่วยรับตรวจเอง โดยนำมาตรฐานการ ควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ไปใช้เป็นแนวทางจัดวางระบบการควบคุมภายใน สถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี และรายงานความคืบหน้า ส่งรายงานงาน การควบคุมภายใน ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยบังคับบัญชาทราบทุกปี

การที่ทุกหน่วยงานจะจัดวางระบบการควบคุมภายในตามมาตรฐานการควบคุมภายในฯ ใหม่ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในเบื้องต้นผู้บริหารต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดีในองค์กรซึ่งเป็น สภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความรับผิดชอบและเข้าใจ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเอง มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่องใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเพียงพอ ยอมรับและปฏิบัติตาม นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อกำหนดด้านจริยธรรมที่กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เกี่ยวกับการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การควบคุมดูแลและการติดตามผลนั้น เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการ ควบคุมภายใน ผู้บริหารอาจปฏิบัติงานเหล่านี้เป็นปกติประจำอยู่แล้วโดยไม่ได้คิดว่าเป็น ส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม การควบคุมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจในผลงานที่รับผิดชอบ

หลักการของระบบการควบคุมภายใน

การควบคุมภายในช่วยให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าภายในองค์กร:

- มีการปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์และคำสั่งของผู้บริหาร
- ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพประหยัดมีประสิทธิผลและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
- มีการดูแลป้องกันทรัพยากรจากการทุจริต ความเสียหาย การสูญเปล่าหรือการบริหารจัดการที่ผิดพลาด
- จัดให้มีและดำรงไว้ซึ่งข้อมูลทางการเงินและการบริหารที่เชื่อถือได้ ทันต่อเวลา
- ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารทุกคนจะต้องเข้าใจถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน และจัดให้มีและ ดำรงรักษาไว้ซึ่งการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล

ทั้งนี้ มีบางส่วนเข้าใจว่าการควบคุมภายในเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายใน หรือ เข้าใจว่าการควบคุมภายในมีความหมาย อยางเดียวกับการตรวจสอบภายใน จึงอธิบายโครงสร้าง วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน เพื่อทำความเข้าใจ ดังนี้

- วิธีสู่การป้องกันความเสียหายและลดความสูญเสีย . คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน.สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน.เอกสารแนะนำ การควบคุมภายใน สำหรับผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ.2545 *

โครงสร้างการควบคุมภายใน

บทบาทและความรับผิดชอบ ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการควบคุมภายใน	บทบาทและความรับผิดชอบ ของผู้ติดตามการควบคุมภายในและผู้ตรวจสอบ ภายใน
<p>☐ สร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดีโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดทำข้อกำหนดด้านจริยธรรมและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์ความมีจริยธรรม • ใ้แนวทางการปฏิบัติตนที่เหมาะสม • ลดวิธีการหรือแรงจูงใจให้กระทำความผิด • กำหนดวินัยให้ถือปฏิบัติตามความเหมาะสม • จัดใหม่แนวปฏิบัติงานที่ดีเป็นลายลักษณ์อักษร <p>☐ พิจารณาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>☐ ระบุอย่างชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสว่นงานที่มีความสำคัญ จัดใหม่สายการบังคับบัญชาที่เหมาะสม และชัดเจน กำหนดนโยบายการควบคุมจากผลของการประเมินความเสี่ยง</p> <p>☐ ใ้การฝึกอบรม การติดต่อสื่อสารด้านการบริหาร และการปฏิบัติงานประจำของผู้บริหารทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างความสำคัญของการควบคุม</p> <p>☐ ติดตามผลการดำเนินงานด้านการควบคุมขององค์กรโดยการประเมินการควบคุมภายใน ประจำปีและรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง</p>	<p>☐ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระในกิจกรรมที่ตนตรวจสอบ</p> <p>☐ ทำให้มั่นใจในความรู้ความสามารถในวิชาชีพและความรับผิดชอบด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบ</p> <p>☐ เสนอแนะผู้บริหารในส่วนที่มีความเสี่ยงต่อการไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์</p> <p>☐ จัดทำแผนกลยุทธ์และเป้าหมายการตรวจสอบ</p> <p>☐ ตรวจสอบการดำเนินงานเชิงบวก</p> <p>☐ ประเมินการควบคุมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>☐ เสนอแนะการปรับปรุงการดำเนินงานและการควบคุมให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>☐ ติดตามผลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าขอเสนอแนะจากผลการ</p> <p>☐ ตรวจสอบได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>☐ ประสานงานการตรวจสอบกับผู้ตรวจสอบภายในภายนอก</p> <p>☐ ปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพการตรวจสอบเสมอ</p>

มาตรฐานการควบคุมภายใน

- 1.การบริหารทรัพยากรบุคคลมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
- 2.แนวทางที่และความรับผิดชอบที่สำคัญให้กับบุคลากรหลายคน เพื่อลดความเสี่ยงจากการผิดพลาดหรือการทุจริตโดยไม่มอบหมายให้บุคคลคนเดียวปฏิบัติหน้าที่สำคัญแต่ผู้เดียวตั้งแต่ต้นจนจบ
3. ผู้บริหารติดตามผลสำเร็จของงาน เปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดวิเคราะห์ความแตกต่าง
4. มีการควบคุมการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์เช่นจัดทำ edit checks
- 5.มีการควบคุมทางกายภาพเพื่อป้องกันรักษาทรัพย์สินที่เสี่ยงต่อการเกิดความเสียหาย
- 6.การเข้าถึงทรัพย์สินและเอกสารหลักฐานจำกัดเฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตและมีการมอบหมาย ความรับผิดชอบในการดูแลรักษาทรัพย์สินเหล่านั้น
- 7.ระบบการควบคุมภายในและธุรกรรมที่สำคัญมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและพร้อมที่จะนำไปใช้ตรวจสอบ

การพัฒนาระบบการควบคุมภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. รูปแบบการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหน่วยงาน

- การควบคุมภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแนวทางในการจัดระบบการควบคุมภายใน โดยใช้การ บูรณาการผลการประเมินตนเอง จากทุกเกณฑ์คุณภาพ ดังนี้

1.1 ให้อุบลากรทุกท่านประเมินตนเอง จากตัวชี้วัดความสำเร็จของภาระงานจากคู่มือปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นค่ามาตรฐาน รวมถึงใช้ตัวชี้วัดเดียวกันกับการประเมินสมรรถนะปลายปี เพื่อขอเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนด้วย

1.2 ประเมินภาระงานของกลุ่ม จากตัวชี้วัดตามเกณฑ์คุณภาพ ทุกเกณฑ์ที่กลุ่มรับผิดชอบ เช่น ผลการประเมิน ARS / KRS / รายงานมาตรฐานสำนักงาน / การสอบทานจาก ตสน.

1.3 วิเคราะห์ความสำคัญ ของปัญหา และความเป็นไปได้ที่จะแก้ปัญหา ตามนโยบายหลัก ที่ต้องการยกระดับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ สู่ความเป็นเลิศในปีงบประมาณนั้น ๆ จัดทำแบบ ปย.๒ ของแต่ละกลุ่ม

1.4 นำแบบ ปย.๒ ของแต่ละกลุ่ม เข้าที่ประชุมหารือ วิเคราะห์ความสำคัญ จัดลำดับความสำคัญ คำนึงถึง ภายใต้งบประมาณรับมติดชอบตามนโยบายหลัก และศักยภาพความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา หรือการเฝ้าระวัง จัดทำ ปอ.3 ในแต่ละปีงบประมาณ

1.5 มีการติดตามระดับความสำเร็จ และผลการเฝ้าระวังตามแผน ปอ.3 รอบ 6 และ 9 เดือน แจ้งผลการประเมินให้ทุกกลุ่มทราบเพื่อรับทราบผลการประเมิน เพื่อหาแนวทางการพัฒนา หรือควบคุมเฝ้าระวังไม่ให้ความเสี่ยงมากเกินไปกว่าจะรับได้

- การควบคุมภายในสถานศึกษา กำหนดแนวทางในการบูรณาการผลการประเมินจากเกณฑ์คุณภาพทุกเกณฑ์ จากผู้ประเมินทุกกลุ่ม ได้แก่ สมศ. / ศึกษาพิเศษ / ผอ.รอง ผอ.สพป / กลุ่มงานติดตามและประเมินผล / ตสน. นำมาวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ จัดทำแผนการควบคุมภายในของสถานศึกษาในปีนั้น ๆ แบบ Online แนบไฟล์ ปอ.1 / ปอ.2/ ปอ.3/ หนังสือนำเสนอ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค และหน่วยบังคับบัญชา สพฐ. สพป.

2. ผลที่ได้รับจากการพัฒนาระบบการควบคุมภายใน ณ สิ้นปีงบประมาณ

2.1 การควบคุมภายในของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถอ้างอิง จากหลักฐาน การประเมิน ตามเกณฑ์คุณภาพ ครอบคลุมบุคลากรทุกคน และภารกิจสำคัญตามเกณฑ์ตัวชี้วัดคุณภาพขององค์กร ครบทุกงาน สร้างความน่าเชื่อถือและมองเห็นระดับคุณภาพที่เป็นรูปธรรม เช่น ผลการประเมินสมรรถนะที่ต่ำ ผลการประเมิน KRS / ARS ถือเป็นความเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังและบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 การควบคุมภายในของสถานศึกษาในสังกัด สร้างความน่าเชื่อถือ สามารถติดตาม ตรวจสอบ การประเมินตนเอง การวางระบบการควบคุม และการจัดเก็บรายงานได้ทุกขั้นตอนตามระเบียบการควบคุมภายในผ่านระบบ Online

3. ปัญหา – อุปสรรค ในการดำเนินงานระบบการควบคุมภายในของหน่วยงาน

3.1 ผลการประเมินและแผนการควบคุมภายใน ไม่ถูกใช้ต่อยอดถึงการแก้ปัญหาในระดับนโยบาย หมายความว่า แผนการควบคุมภายในไม่ถูกกำหนดให้เป็นเงื่อนไขในการขอใช้งบประมาณ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ให้ความสำคัญขององค์กร ทำให้แผนการควบคุมภายในถูกมองว่าเป็นเพียงส่วนเกินของภาระงาน ที่จำเป็นต้องทำเท่านั้น

3.2 ความศรัทธา และความเชื่อมั่นในประโยชน์ของการจัดทำระบบการควบคุมภายในของบุคลากรทุกระดับ ไม่ชัดเจน

4. แนวทางในการพัฒนาระบบการควบคุมภายใน ของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.1 การยกระดับความสำเร็จของทีมงาน สร้างความเชื่อมั่น ให้บุคลากรทุกตำแหน่ง ทุกระดับ มีค่านิยมทางบวก ในการเฝ้าระวังเพื่อ ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หลีกเลี่ยงปัญหาอุปสรรค ให้มีแนวคิดเชิงระบบเสมอ ว่าความเสี่ยงที่ไม่ถูกแก้ไข ที่ไม่หลีกเลี่ยงจะส่งผลกระทบต่อผู้อื่น และอาจเกิดความเสียหายไม่ทางตรงก็ทางอ้อมต่อองค์กร เป็นการสร้างวัฒนธรรมการเฝ้าระวังความเสี่ยงและพัฒนาตนเองสู่เป้าหมายขององค์กรอยู่เสมอ

4.2 ผลักดันให้ผู้บริหารระดับสูง นำแผนการควบคุมภายใน ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ แผนงานโครงการ เพื่อขอใช้งบประมาณของทางราชการในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร หรือกำหนดกิจกรรมการพัฒนาในสู่ความเป็นเลิศอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้อง

การควบคุมภายใน Online

หลักการและเหตุผล

เพื่อประโยชน์ ในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการตามระบบการควบคุมภายใน ผนวกกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ เพื่อ ลดขั้นตอน ลดระยะเวลาการดำเนินงาน ยกกระดับความสามารถในการสืบค้น เก็บหลักฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงพิจารณากำหนดทางเลือก การใช้การสื่อสารแบบ Online กับการควบคุมภายใน ภายใต้การนำทางของระบบ AMSS ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่เป้าหมายคุณภาพตามหลักเกณฑ์การควบคุมภายใน และประโยชน์สูงสุดของทางราชการ ซึ่งพัฒนาการบริหารจัดการจากแนวทาง การประเมินการควบคุมภายใน Online จากปีงบประมาณที่ผ่านมา ในรูปแบบของการติดตามการควบคุมภายในสถานศึกษา

การเข้าถึงแบบรายงาน

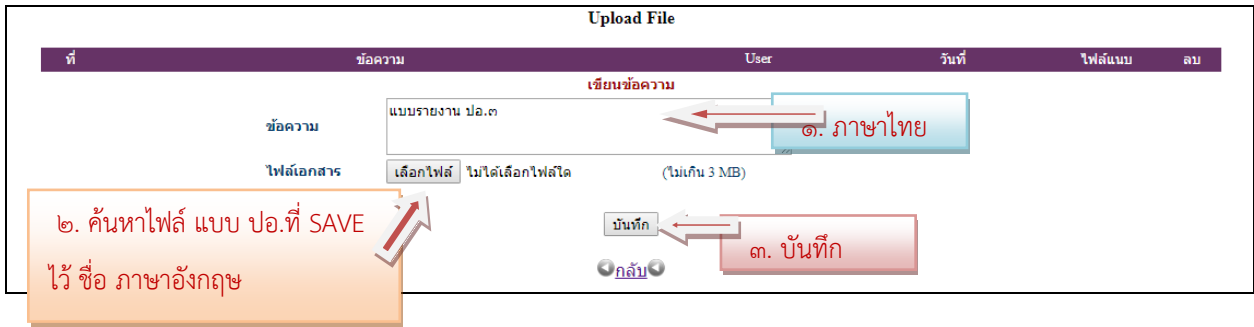
1. เปิด Link on Web สพป.ชัยภูมิ เขต 1
2. กรอก Username / Password ที่กำหนดให้
3. เลือกตอบแบบสอบถามการติดตามการควบคุมภายใน ปี ๒๕๖๐ ทุกคำถาม
๔. ใช้คำตอบจากแบบสอบถามไปจัดทำแบบรายงาน ปอ.๑ , ปอ.๒ ,ปอ.๓
๕. แนบไฟล์ แบบรายงาน ในข้อที่กำหนด ให้ SAVE แบบรายงานโดยใช้ชื่อเป็น ตัวเลข หรือภาษาอังกฤษ เช่น แบบรายงาน ปอ.๓ ใช้ชื่อ report 3 /แบบ ปอ.๒ ใช้ report 2 /แบบ ปอ.๑ ใช้ report 1 เป็นต้น ขนาดของไฟล์แนบ ต้องไม่เกิน ๓ Mb ในข้อ มีเครื่องหมาย

๑) แนบไฟล์แบบรายงาน ปอ.๓

- งานวิชาการ ที่คำถามที่ ๒
- งานบริหารงานบุคคล ที่คำถามที่ ๓
- งานบริหารงานการเงินและงบประมาณ ที่คำถามที่ ๔
- งานบริหารงานทั่วไป ที่คำถามที่ ๕
- งานนโยบายการติดตามภาครัฐ ที่คำถามที่ ๖

๒) แนบไฟล์ ปอ.๒ ที่คำถามที่ ๗

๓) แนบไฟล์ ปอ.๑ ที่คำถามที่ ๘

การจัดทำแบบรายงาน จากแบบสอบถาม

- คำถามที่ 1 ความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแผนการควบคุมภายใน (ปอ.3) ปีที่ผ่านมา มี ๓ ข้อ แต่ข้อเลือกได้ ๑ คำตอบ
- คำถามที่ ๒ - ๖ การวิเคราะห์ความเสี่ยง จากภาระหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา ๔ ด้าน ในปีปัจจุบัน แต่ละด้านมี ๒ ข้อ ข้อย่อยที่ ๑ วิเคราะห์ความเสี่ยง ข้อย่อยที่ ๒ การบริหารความเสี่ยง

- ใช้คำตอบข้อย่อย ๑ (ความเสี่ยงสำคัญที่ต้องแก้ไข) Copy วางที่ช่อง (๒) ในแบบรายงาน ปอ.๓
- ใช้คำตอบข้อย่อย ๒ (มีแนวทางแก้ไขปรับปรุง...) Copy วางที่ช่อง (๔) ในแบบรายงาน ปอ.๓

กระบวนการปฏิบัติงาน/ โครงการ/กิจกรรม/ ด้านของงานที่ประเมิน และวัตถุประสงค์ของ การควบคุม	ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่	งวด/เวลาที่ พบจุดอ่อน	การปรับปรุงการควบคุม	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	(๖)
การพัฒนาการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓ วัตถุประสงค์	การให้ความร่วมมือในการ กำกับดูแลของผู้ปกครอง นักเรียนยังไม่สมบูรณ์	งวดสิ้นสุด ๓๐ ก.ย.๒๕๖๐	๑. จัดผู้พัฒนาการอ่านกับเพื่อน หรือรุ่นพี่ชั้นที่สูงขึ้นไปอ่าน คล่องที่อยู่ใกล้กัน	๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ นางสมสมัย ใจดี	งวดสิ้นสุดวันที่ ๓๐ ก.ย.๒๕๖๐ พบว่ามีความชัดเจนและได้จัดทำแผนการ ปรับปรุงตามแบบ ปอ.๓ ซึ่งจะติดตามประเมินผล

แบบ ปอ.๓

- คำถามที่ ๒ วิเคราะห์ความเสี่ยงงานวิชาการ และมีแผนการบริหารความเสี่ยงเรื่องนั้นๆ อย่างไร
- คำถามที่ ๓ วิเคราะห์ความเสี่ยงงานบริหารงานบุคคล และมีแผนการบริหารความเสี่ยง

- คำถามที่ ๔ วิเคราะห์ความเสี่ยงงานบริหารงานการเงินและงบประมาณ และมีแผนการบริหารความเสี่ยงเรื่องนั้นๆ อย่างไร
- คำถามที่ ๕ วิเคราะห์ความเสี่ยงงานบริหารทั่วไป และมีแผนการบริหารความเสี่ยงเรื่องนั้นๆ อย่างไร
- คำถามที่ ๖ วิเคราะห์ความเสี่ยงงานนโยบายภาครัฐ และมีแผนการบริหารความเสี่ยงเรื่องนั้นๆ อย่างไร
- คำถามที่ ๗ เป็นการรายงานความพอใจของหน่วยตรวจรับ ที่จะพึงบอกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ว่า โรงเรียนของท่าน มีการกำกับ ดูแลตนเอง ได้อย่างไร พิจารณาตามลักษณะองค์ประกอบการควบคุมภายใน ๕ ด้าน

ใช้คำตอบแต่ละด้านของคำถามที่ ๗ Copy วางที่ช่องซ้ายมือ ของ แบบ ปอ.๒

(ผลการประเมินผลข้อสรุป)

ตัวอย่าง แบบ ปอ.๒

โรงเรียน.....
รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 (ปีปัจจุบัน)

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (1)	ผลการประเมิน/ข้อสรุป (2)
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม โรงเรียน..... มีการจัดโครงสร้าง องค์กร สายงานการบังคับบัญชา และจัดทำคำสั่ง มอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่าง ชัดเจนการดำเนินงานมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรให้มี	สภาพแวดล้อมการควบคุมของโรงเรียน ในภาพรวมมีความ เหมาะสม ผู้บริหารได้นำแนวทางการบริหารจัดการ ภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการพัฒนางานให้มี มาตรฐาน เน้นการให้บริการ มีการกำหนดแนวทาง

- คำถามที่ ๘ เป็นบทสรุปของทีมงานบริหารสถานศึกษา รับรองว่าสถานศึกษาของท่าน มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสำเร็จทุกเกณฑ์คุณภาพอย่างเป็นระบบ มีวิสัยทัศน์ ที่บ่งบอกทิศทางในการบริหาร ตามลำดับความสำคัญของภาระงาน ที่มีนัยสำคัญ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งสู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน จัดทำแบบรายงาน ปอ. ๑

เลือกคำตอบจากคำถามที่ ๒ ถึง คำถามที่ ๖ มาเขียนเป็นความเรียงสรุปในแต่ละด้าน ให้เข้าใจได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการวิเคราะห์ ความเสี่ยงจากภาระงาน ทั้ง ๔ ด้านและรับรองว่าจะมีแนวทางการจัดวางระบบการปรับปรุงกำหนดแนวทางเพื่อลดความเสี่ยงสำคัญนั้น ๆ อย่างไร ตามแบบ ปอ.๑

ตัวอย่าง

แบบ ปอ.๑

หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(กรณีมีข้อตรวจสอบหรือข้อสังเกตที่มีนัยสำคัญ)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....

โรงเรียน..... ได้ประเมินผลการควบคุมภายใน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วยวิธีการที่โรงเรียน..... กำหนดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจอย่าง สมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะวัดประสิทธิผลของการควบคุมภายใน ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของ การดำเนินงานและการใช้ทรัพยากร ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การฉ้อโกง การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการ ดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและนโยบายซึ่งรวมถึง ระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร

จากผลการประเมินดังกล่าว เห็นว่าการควบคุมภายในของโรงเรียน..... สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีความเพียงพอและ บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในตามที่กล่าวไว้ในวรรคแรก

อนึ่ง การควบคุมภายในยังคงมีจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญดังนี้

งานบริหารทั่วไป

๑. การเกณฑ์เด็กเข้าเรียนเกี่ยวกับข้อมูลนักเรียนคลาดเคลื่อน และการรายงานผลการ ติดตามเด็กเข้าเรียนไม่เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด ซึ่งมีแนวทางการควบคุมเพื่อลดความคลาดเคลื่อนดังนี้(ตามคำตอบจากคำถามย่อยข้อที่ ๒ หรือ ข้อที่ ๔ ในแบบปรับปรุงการควบคุมภายใน)

- คำถามที่ ๔ เป็นการทบทวนการวางระบบ การควบคุมภายในของสถานศึกษา ว่ามีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องตาม ระเบียบ และทันเวลาที่กำหนดหรือไม่อย่างไร ตอบได้หลายข้อ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

สถานศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ตามความรับผิดชอบ จากภาระงานทั้ง 4 – 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้าน บริหารงานบุคคล ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้าน อื่น ๆ (ที่ถือว่าเป็นภารกิจสำคัญ เร่งด่วน ตามนโยบายหน่วยบังคับบัญชา อาจพบบางสิ่งที่ทำให้ความคาดหวังเบี่ยงเบน ถือว่าสิ่งเหล่านี้คือความเสี่ยง ที่ต้องการให้มีการเฝ้าระวัง หรือควบคุมสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ มีผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศ หรือ อาจจะได้ความเสี่ยง จากการประเมินคุณภาพ ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะจากการประเมินภายนอก หรือ
2. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ ภายใน
3. การวิเคราะห์ของผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ถึงภาวะ เสี่ยง ของการบริหารจัดการที่ ต้องการ ข้อเสนอแนะของผู้บริหารทุกระดับ
4. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการคาดคะเนสถานการณ์ล่วงหน้าพร้อมแนวทางการวางแผนเพื่อ แก้ไข การควบ กำกับคุมดูแลบริหารให้ทุกภาระงานบรรลุวัตถุประสงค์ สู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน

ฯลฯ

ขั้นตอนการจัดทำรายงาน

1. เมื่อประเมินตนเองตามแบบ Online แล้ว ให้ใช้คำตอบมาทำแบบรายงาน ปอ.3 / ปอ.2/และ ปอ.๑ หลังสิ้นปีงบประมาณ (หลัง ๓๐ กันยายน ของทุกปี)
2. ส่ง ปอ.๑ รายงานสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 30 ธันวาคม ของทุกปี
 - ✓ เก็บไว้ที่โรงเรียน เป็นข้อมูลสารสนเทศ
 - ✓ แนบไฟล์เอกสาร ทุกแบบ ในระบบ
๓. สพป. จัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม ส่ง สพฐ. ภายใน มกราคม ปีถัดไป
๔. สพป. จัดทำเครื่องมือติดตามความเสี่ยง สถานศึกษา รายโรง และจัดทำรายงานการการติดตาม มีนาคม
8. สพป. **ไม่รับรายงานทุกแบบ** เป็นเอกสาร.จะใช้ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง นำเชื่อถือจากแบบรายงาน Online เท่านั้น

พึงระลึกเสมอว่า ความเสี่ยง ไม่ใช่ความบกพร่อง

แต่เป็นเรื่องที่ต้องให้ความเอาใจใส่ในการกำกับดูแลเป็นพิเศษ ด้วยเหตุผลใด เหตุผลหนึ่งที่สำคัญคือ การควบคุมไม่ให้มีผลกระทบต่อแผนการกระทำที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดที่กำหนดไว้ พร้อมกับรักษาภาพลักษณ์ของความน่าเชื่อถือในการกำกับดูแลตนเองที่ดี ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย มีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ผลผลิตสู่สายตาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวม

กลุ่มอำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๑

ภาคผนวก ก.

หนังสือ SMSS

ภาคผนวก ข.

แบบเอกสาร ที่ต้องใช้จัดทำรายงาน

และแนบไฟล์ ในแบบ *Online* ทุกแบบ *Save* ชื่อ
เป็น ตัวเลข หรือ ภาษาอังกฤษ ขนาดไม่เกิน 3
MB

ในชื่อที่มีเครื่องหมาย

ภาพพจน์จาก ค.

แบบรายงานงาน

✓ ปอ.1

✓ ปอ.2

✓ ปอ.3

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

1. นายธนชน มุทาพร	ผอ. สพป.ชัยภูมิ เขต 1
2. นายวิไล เบิบชัยภูมิ	รอง ผอ.สพป.ชัยภูมิ เขต 1

คณะกรรมการ

1. นายวิไล เบิบชัยภูมิ	รอง ผอ.สพป.ชัยภูมิ เขต 1
2. นางยุวดี นาคคำ	ผอ.กลุ่มอำนวยการ
3. นางรุจิรา วันนา	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
4. นางวนิดา สุนทร	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
5. นายพิพัฒน์ ตะภา	ครูโรงเรียนสุนทรวัฒนา
6. นางกัญญา ผาดี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญการ
7. นายอภิชาติ แอมประชา	ลูกจ้างชั่วคราว

ขยายผล

1. นายวิไล เบิบชัยภูมิ	รอง ผอ.สพป.ชัยภูมิ เขต 1
2. นายสุรศักดิ์ ฤชา	รอง ผอ.สพป.ชัยภูมิ เขต 1
3. นางยุวดี นาคคำ	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ
4. นางวนิดา สุนทร	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
5. นายพิพัฒน์ ตะภา	ครูโรงเรียนสุนทรวัฒนา

จัดทำแบบสอบถาม

1. นางวนิดา สุนทร	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
2. นายพิพัฒน์ ตะภา	ครูโรงเรียนสุนทรวัฒนา
3. นายอภิชาติ แอมประชา	ลูกจ้างชั่วคราว